

Promemoria

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Användning av drönare för att söka efter vildsvin vid jakt samt utökade möjligheter till skydds jakt efter vildsvin

---

Promemorians huvudsakliga innehåll

I denna promemoria föreslås dels att drönare i vissa fall ska få användas för att söka efter vildsvin vid jakt, dels att möjligheterna att bedriva skydds jakt efter vildsvin på enskilda initiativ utökas. Förslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2025. Förslagen bygger på framställningar från Lantbrukarnas Riksförbund (LI2023/00533, LI2023/00509 och LI2023/03398).

Innehållsförteckning

1	Författningsförslag.....	3
1.1	Förslag till ändring i jaktförordningen (1987:905).....	3
2	Den stora vildsvinsstammen orsakar skador	6
3	Gällande rätt.....	6
3.1	Jakt efter vildsvin	6
3.2	Jaktmedel.....	7
3.3	Användning av drönare	8
4	Drönare ska få användas vid jakt efter vildsvin	9
5	Möjligheterna till skyddsjakt efter vildsvin på enskilda initiativ ska utökas	11
6	Konsekvenser.....	13
6.1	Statsfinansiella konsekvenser.....	13
6.2	Konsekvenser för statliga myndigheter	13
6.3	Konsekvenser för enskilda och företag	13
6.4	Övriga konsekvenser	14

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till ändring i jaktförordningen (1987:905)

Härigenom föreskrivs i fråga om jaktförordningen (1987:905)
dels att bilaga 4 till förordningen ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas en ny paragraf, 20 c §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 c §

Obemannade luftfartygssystem (drönare) som är försedda med kamera får användas vid jakt efter vildsvin för att söka efter vildsvin över mark med jordbruksgrödor eller mark som används till yrkesmässig trädgårdsodling. Drönare ska användas så att de i så liten utsträckning som möjligt stör viltet genom ljud eller ljus.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2025

Jakt för att förebygga skador av vilt

2)

Ekorre, grävling, hermelin, husmus, iller, lämlar, mink, mullvad, mård, mårdhund, råttor, räv, skogsmöss, sorkar, vessla, vildkanin och vildsvin

som kommer in på gården eller i trädgården och där kan orsaka skada eller annan olägenhet får jagas

den 1 juli–30 juni.

Jakträttshavare får *under samma tid* bedriva jakt efter sådana djur samt björktrast, fiskmå, fälthare, gråsparv, gråtrut, havstrut, kaja, korp, kråka, näbbmus, pilfink, råka, skata, skrattmå och tamduva

1. i en anläggning för att där förhindra skada eller annan olägenhet

2. på mark med jordbruksgrödor eller som används till yrkesmässig trädgårdsodling om djuren där orsakar skada på grödor och odling

3. om jakten sker på särskilt uppdrag av den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet

den 1 juli–30 juni.

3)

Jakt för att förebygga skador av vilt

---

2)

Ekorre, grävling, hermelin, husmus, iller, lämlar, mink, mullvad, mård, mårdhund, råttor, räv, skogsmöss, sorkar, vessla, vildkanin och vildsvin	som kommer in på gården eller i trädgården och där kan orsaka skada eller annan olägenhet får jagas	den 1 juli–30 juni.
--	---	---------------------

Jakträttshavare får bedriva jakt efter sådana djur samt björktrast, fiskmå, fälthare, gråsparv, gråtrut, havstrut, kaja, korp, kråka, näbbmus, pilfink, råka, skata, skratmå och tamduva	1. i en anläggning för att där förhindra skada eller annan olägenhet, 2. på mark med jordbruksgrödor eller som används till yrkesmässig trädgårdsodling om djuren där orsakar skada på grödor och odling, <i>eller</i> 3. om jakten sker på särskilt uppdrag av den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet	den 1 juli–30 juni.
--	---	---------------------

<i>Jakträttshavare får därutöver bedriva jakt efter vildsvin</i>	<i>inom ett avstånd av 200 meter från mark med jordbruksgrödor eller som används till yrkesmässig trädgårdsodling, om</i> <i>1. det där tidigare har inträffat skador av vildsvin på grödor och odling, och</i> <i>2. det behövs för att förhindra ytterligare skador</i>	<i>den 1 juli–30 juni.</i>
--	---	----------------------------

3)

2 Den stora vildsvinsstammen orsakar skador

Den svenska vildsvinsstammen har under en trettioårsperiod vuxit från några hundra individer under 1980-talet till ca 300 000–400 000 individer år 2020. Därefter kan en trend ses som visar på en minskande vildsvinsstam. Mellan 2020 och 2022 har avskjutningen minskat med ca 25 procent, viltolyckorna med ca 20 procent och antalet inlämnade trikinprov med ca 30 procent. Utifrån dessa förändringar uppskattas dagens svenska vildsvinsstam till mellan 210 000 och 240 000 individer.

Vildsvinen orsakar stora samhällsekonomiska kostnader. För jordbruket uppskattade Sveriges lantbruksuniversitet kostnaden till mer än en miljard kronor år 2015.¹ Kostnaden för viltskador i trafiken som orsakats av vildsvin uppskattades av Trafikverket till fem miljarder kronor för 2018.² För att få säkrare uppskattningar av vildsvinens skador på jordbruket har Naturvårdsverket ett pågående uppdrag att utveckla en standardiserad metod för att mäta vildsvinsskador i gröda. Uppdraget ska slutredovisas i oktober 2024. Denna metod kan bidra till bättre precision i den lokala och regionala vildsvinsförvaltningen.

En mängd olika faktorer behöver vägas samman för att förvalta vildsvinsstammens storlek, liksom alla andra viltstammar. Förvaltningen behöver vara adaptiv, vilket innebär att bedömningar och uppsatta mål kan ändras med ny kunskap eller nya lokala och regionala förutsättningar. Regeringen har tagit flera initiativ i detta syfte, bl.a. fick Naturvårdsverket den 22 februari 2024 i uppdrag att ta fram en åtgärdsplan för effektiv vildsvinsförvaltning (LI2024/00452).

Omfattningen av skadorna i jordbruket, den ökade risken för trafikolyckor samt risken för sjukdomsutbrott gör det angeläget att vidta ytterligare åtgärder för att förenkla jakten efter vildsvin och öka möjligheterna att förebygga skador.

3 Gällande rätt

3.1 Jakt efter vildsvin

Enligt 2 § jaktlagen (1987:259) avses med vilt vilda däggdjur och fåglar. Med jakt avses att fånga eller döda vilt och att i sådant syfte söka efter, spåra eller förfölja vilt. Viltet är enligt 3 § fredat och får jagas endast om det följer av lagen eller av föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen. Den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot denna fredningsbestämmelse döms enligt 43 § 2 för jaktbrott. Enligt 5 § ska var och en visa viltet hänsyn. Idrottstävlingar och annan liknande friluft-

¹ Andersson, Hans; Gren, Ing-Marie; Pettersson, Torgny, Wild boars and farming in Sweden - an assessment of the costs (SLU 2016:10).

² Naturvårdsverket, Nationella förvaltningsplan för vildsvin 2020–2025.

verksamhet i marker där det finns vilt ska genomföras så att viltet störs i så liten utsträckning som möjligt. Viltet får inte ofredas och inte heller förföljas annat än vid jakt. Förbudet hindrar dock inte att lämpliga åtgärder vidtas av markinnehavaren i syfte att motverka skador av vilt, om sådana skador inte kan motverkas på annat tillfredsställande sätt. Jakt ska enligt 27 § bedrivas så att viltet inte utsätts för onödigt lidande och så att människor och egendom inte utsätts för fara.

De vanligaste jaktformerna är s.k. allmän jakt, skydds jakt (antingen efter myndighetsbeslut eller på enskilds initiativ) och licensjakt. Möjligheterna till allmän jakt och skydds jakt på enskilds initiativ är relativt omfattande när det gäller vildsvin. Det är därför ovanligt med myndighetsbeslut om skydds jakt. Licensjakt efter vildsvin förekommer inte.

Allmän jakt efter vildsvin, utom efter sugga som följs av randiga eller bruna små kultingar, får enligt 2 § jaktförordningen (1987:905) och bilaga 1 till förordningen bedrivas i hela landet under perioden 1 april–31 januari. Årsungar får dock jagas under hela året.

Grundprincipen är att skador orsakade av vilt om möjligt ska förebyggas med jakt under allmän jakttid. När detta inte är möjligt används andra förebyggande åtgärder för att förhindra skada. En sådan åtgärd är skydds jakt som kan bedrivas mot specifika problemskapande individer eller grupper. *Skydds jakt på enskilds initiativ* får enligt 26 § jaktförordningen bedrivas för att förebygga skador av vilt under de tider och övriga villkor som anges i bilaga 4 till förordningen. Skydds jakt på enskilds initiativ innebär att en skadedrabbad har möjlighet att förhindra skada utan att först ansöka om tillstånd för skydds jakt hos länsstyrelsen. I och med att den uppkomna situationen då kan hanteras särskilt skyndsamt ökar sannolikheten att skadan kan begränsas i högre grad än vid en tillståndsprövning. Vid skydds jakt på enskilds initiativ bedrivs jakten i enlighet med gällande bestämmelser om eventuell begränsning av tid på dygnet, hundanvändning, jaktmedel m.m. I avsnitt 5 behandlas skydds jakt efter vildsvin på enskilds initiativ.

3.2 Jaktmedel

Enligt 30 § jaktlagen får endast de vapen och jaktmedel i övrigt som regeringen föreskriver användas vid jakt. Vid jakt efter vildsvin har vissa jaktmedel tillåtits trots att de är förbjudna vid jakt efter annat vilt. Det gäller elektronisk bildförstärkare, elektronisk bildomvandlare, värmekamera, termiska sikten, rörlig belysning samt fast belysning som har satts upp vid en åtel (14–14 a §§ jaktförordningen).

Enligt 31 § första stycket får jakt inte ske från motordrivna fortskaffningsmedel. Sådana fortskaffningsmedel eller andra motordrivna anordningar får inte heller användas för att söka efter, spåra, förfölja eller genskjuta vilt, för att hindra vilt att undkomma eller för att avleda viltets uppmärksamhet från den som jagar. Regeringen får enligt andra stycket i samma bestämmelse meddela föreskrifter om undantag från första stycket.

Med *motordrivna fortskaffningsmedel* avses enligt förarbetena till jaktlagen alla slags motordrivna fordon med eventuella släpfordon och alla typer av farkoster som drivs med motor, i förekommande fall med

farkoster på släp. Med *motordrivna anordningar* avses exempelvis motorsågar och andra redskap med motorer, vars buller kan utnyttjas för att avleda viltets uppmärksamhet från jägaren. Vidare anges att det, när det gäller att avgränsa vad som är förbjudet enligt praxis på området, bör fästas avgörande vikt vid om det motordrivna fortskaffningsmedlet eller den motordrivna anordningen använts på ett sätt som inverkat på jaktens förlopp. Det kan t.ex. handla om att skaffa sig ett bättre utgångsläge för jakten eller att avleda viltets uppmärksamhet från jägaren (prop. 1986/87:58 s. 82–83).

Den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot 31 § första stycket jaktlagen döms enligt 43 § 2 för jaktbrott.

3.3 Användning av drönare

Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/947 av den 24 maj 2019 om regler och förfaranden för drift av obemannade luftfartyg (drönarförordningen) trädde i kraft den 31 december 2020. I förordningen finns bestämmelser för myndigheter och individer om drift av obemannade luftfartygssystem (drönare). Det ställs bl.a. krav på medlemsstaten och dess behöriga myndighet att införa och upprätthålla system för registrering av drönaroperatörer vars verksamhet kan utgöra en risk för säkerhet, luftfartsskydd, personlig integritet, skydd av personuppgifter och skydd av miljön. Transportstyrelsen är behörig myndighet i Sverige.

Enligt drönarförordningen har fjärrpiloter av drönare ett flertal skyldigheter. Fjärrpiloter ska bl.a. avbryta flygningen om den utgör en risk för andra luftfartyg, människor, djur, miljö eller egendom.

För drönare som är lättare än 25 kilogram krävs inga tillstånd från Transportstyrelsen så länge man flyger *inom synhåll* (dvs. där fjärrpiloten kan upprätthålla, utan hjälp, kontinuerlig visuell kontakt med drönaren), max 120 meter över marken utom över hinder, och inte över folksamlingar.

För drönare som är tyngre än 25 kilogram, eller för drönare som man vill flyga *utom synhåll*, högre än 120 meter eller i närheten av människor måste man söka tillstånd hos Transportstyrelsen. Att flyga drönare utom synhåll kan även i vissa fall medföra risker för andra luftfartyg. Enligt uppgifter från Transportstyrelsen kan det finnas situationer då lufrummet av säkerhetsskäl behöver avgränsas för övrig lufttrafik för att möjliggöra drönarflygning utom synhåll. En sådan avgränsning kan ske genom inrättandet av ett s.k. restriktionsområde. Transportstyrelsen får enligt 1 kap. 4 § luftfartsförordningen (2010:770) inrätta restriktionsområden bl.a. i ett enskilt fall om det behövs av hänsyn till friluftsliv, natur- eller miljövård.

Ytterligare bestämmelser om användningen av drönare finns i Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2017:110) om obemannade luftfartyg som är meddelade med stöd av luftfartsförordningen.

4 Drönare ska få användas vid jakt efter vildsvin

Promemorians förslag: Drönare som är försedd med kamera ska få användas vid jakt efter vildsvin för att söka efter vildsvin över mark med jordbruksgrödor eller mark som används till yrkesmässig trädgårdsodling. Drönare ska användas så att de i så liten utsträckning som möjligt stör viltet genom ljud eller ljus.

Skälen för promemorians förslag

Drönare kan underlätta vildsvinsjakt

För att ge bl.a. lantbrukare möjligheter att minska skador som orsakas av vildsvin är det viktigt att överväga de verktyg som finns att tillgå. Ett sådant verktyg är drönare. Den tekniska utvecklingen och lagstiftningen på området har medfört ett ökat utbud av användarvänliga och förhållandevis billiga drönare på marknaden. Detsamma gäller digitala kameror, som kan monteras på drönare och sända bildupptagningar (rörliga bilder) direkt till en mobiltelefon (smartphone). Det finns även många typer av drönare med förmonterade kameror på marknaden.

Vildsvin är skygga och kan vara svåra att upptäcka när de befinner sig i hög vegetation. Drönare som är försedda med kamera kan bidra till att effektivisera jakten efter vildsvin genom att möjligheten att söka efter dem från luften förbättrar förutsättningarna att hitta dem t.ex. i högvuxen gröda. Det bör därför vara möjligt att använda drönare vid jakt efter vildsvin.

En ny bestämmelse som tillåter användning av drönare vid jakt

Som framgår av avsnitt 3.2 är det enligt 31 § jaktlagen otillåtet att använda bl.a. motordrivna anordningar vid jakt. En drönare som är försedd med kamera får anses utgöra en motordriven anordning i bestämmelsens mening, även om tekniken var okänd vid jaktlagens tillkomst. Om drönaren används för att söka efter vilt kan förfarandet anses inverka på jaktens förlopp genom att det ger ett bättre utgångsläge för jakten. Enligt nuvarande regler är detta inte tillåtet. För att det ska vara möjligt att använda drönare vid vildsvinsjakt krävs därför att det införs ett undantag från förbudet i 31 § första stycket i jaktlagen. Ett sådant undantag kan regeringen meddela med stöd av 31 § andra stycket jaktlagen. Drönanvändning bör tillåtas endast i sådan terräng där vildsvin typiskt sett orsakar skador. Det bör därför i jaktförordningen införas en bestämmelse som anger att drönanvändning i jaktsyfte är tillåtet över mark med jordbruksgrödor eller mark som används till yrkesmässig trädgårdsodling, dvs. samma områden där skyddsjakt efter vildsvin på enskilda initiativ får bedrivas.

Drönanvändning har av förklarliga skäl inte varit en del av de svenska jakttraditionerna och det kan därför finnas en tveksamhet inom jägarkåren till att detta blir tillåtet. Förslaget syftar emellertid till att minska skador orsakade av vildsvin, inte att generellt införa ett nytt sätt att bedriva jakt.

Risk för störningar på djurlivet

Drönare kan påverka djurlivet, framför allt genom det ljud drönaren genererar. Enligt uppgifter från Transportstyrelsen kan en övervakningsdrönare som väger 10 kilogram och flyger på 120 meters höjd generera en ljudnivå på marken om cirka 50 dBA. Denna ljudnivå varierar dock beroende på typ av drönare. Påverkan gäller såväl fåglar³ som däggdjur⁴. Vägtrafikbuller kan påverka djurliv och värdefulla naturmiljöer negativt,⁵ men i jämförelse med t.ex. ett kontinuerligt trafikbuller är buller från drönare ofta tillfälligt, vilket torde medföra en mindre påverkan.

På platser där större mängder fåglar samlas för att till exempel vila, rasta eller övervintra kan överflygning med drönare på låg höjd göra att dessa störs och tvingas flytta inom området eller skräms bort från området. Detta kan innebära en oönskad störning på arter som är skyddsvärda. Om sådan flygning sker ofta, under längre tid eller med regelbundenhet kan det innebära att platsens funktion som vilo-, rast- eller övervintringsområde försämras eller till och med går förlorad. Naturvårdsverket har emellertid i myndighetens vägledning om införande av flygrestriktioner i skyddade områden bedömt att tillfälliga eller enstaka rörelser i luftrummet, som en enskild överflygning, troligtvis inte utgör en sådan negativ påverkan att fågelliv eller upplevelsevärden påverkas påtagligt.⁶

Syftet med att söka efter vildsvin med en kameraförsedd drönare är att lokalisera vildsvinen för att kunna jaga dem, inte att störa eller i övrigt påverka viltet med t.ex. ljud eller ljus. Det ljud som avges av drönare kan ändå ha en påverkan på såväl de vildsvin som söks som på övrigt vilt som befinner sig på platsen. Det får dock antas att kameraförsedda drönare kommer att framföras på relativt hög höjd, vilket bör minska den eventuella störningen av vilt på marken.

För att i möjligaste mån minska risken för störningar bör det i den föreslagna bestämmelsen anges att drönare ska användas så att de i så liten utsträckning som möjligt stör viltet genom ljud eller ljus.

Det behövs inga ytterligare författningsändringar

Kamerabevakning regleras bl.a. i kamerabevakningslagen (2018:1200). Lagens bestämmelser kompletteras EU:s dataskyddsförordning, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), även kallad EU:s dataskyddsförordning, som är direkt tillämplig i medlemsstaterna.

³ European Organisation for the Safety of the Air Navigation (EUROCONTROL), U-space Airspace Risk Assessment Method and Guidelines - Volume 1, s. 39.

⁴ Det finns t.ex. studier som visar att en björns hjärtfrekvens ökade kraftigt i samband med en drönarpassage. Se Ditmer MA, Werden LK, Tanner JC, Vincent JB, Callahan P, Iazzo PA, Laske TG, Garshelis DL (2019) Bears habituate to the repeated exposure of a novel stimulus, unmanned aircraft systems. *Conservation Physiology*. 7(1):coy067.

⁵ Se t.ex. J-O Helldin, Trafikbuller i värdefulla naturmiljöer II – slutrapport, SLU, Centrum för biologisk mångfald, 2013.

⁶ Naturvårdsverket, Vägledning om införande av flygrestriktioner i skyddade områden (NV-07352-22), s. 8.

Kamerabevakningslagen är tillämplig bara när kameror används på ett sätt som innebär varaktig eller regelbundet upprepad personbevakning (3 §). Den som vill använda kamerautrustade drönare i andra syften än att bevaka människor bör enligt förarbetena till kamerabevakningslagen (prop. 2017/18:231, s. 98) ofta kunna se till att användningen inte innebär varaktig eller regelbundet upprepad personbevakning. Lagen är inte heller tillämplig på kamerabevakning som en fysisk person utför som ett led i en verksamhet av rent privat natur eller som har samband med hans eller hennes hushåll (5 § 1). Kamerabevakningslagen är därför sällan tillämplig i de situationer som avses med promorians förslag.

Även om bevakningen inte utgör varaktig eller regelbundet upprepad personbevakning kan den innebära personuppgiftsbehandling. Personuppgifter är all slags information som direkt eller indirekt kan knytas till en levande person, till exempel bilder på identifierbara personer. Oavsett om det sker kortvarigt och vid enstaka tillfällen innebär bevakningen i så fall behandling av personuppgifter. Om så är fallet måste personuppgiftsbehandlingen uppfylla kraven i EU:s dataskyddsförordning för att vara tillåten. Därutöver behöver den som vill använda kamerabevakning bedöma i vad mån kamerabevakningslagens regler om t.ex. tillståndskrav och upplysningsskyldighet är tillämpliga på den aktuella bevakningen och, om så är fallet, se till att även de reglerna följs.

Om drönaren flyger på så hög höjd att personer som hamnar i bild inte går att identifiera sker ingen personuppgiftsbehandling eller personbevakning. I sådana fall behöver hänsyn varken tas till EU:s dataskyddsförordning eller kamerabevakningslagen.

Vilka drönare som skulle kunna bli aktuella att användas för att söka efter vildsvin får avgöras utifrån tillämpliga bestämmelser (se avsnitt 3.3). Den som ska använda kameraförsedd drönare vid vildsvinsjakt måste först försäkra sig om att flygningen är förenlig med dessa bestämmelser. Sannolikt kommer dock sådana drönare som inte kräver tillstånd från Transportstyrelsen att användas i första hand.

Det bedöms sammanfattningsvis inte finnas behov av ändringar i bestämmelserna om kamerabevakning eller användning av drönare för att möjliggöra ett ändamålsenligt användande av drönare vid jakt efter vildsvin.

5 Möjligheterna till skydds jakt efter vildsvin på enskilda initiativ ska utökas

Promemorians förslag: Jakträttshavare ska få bedriva jakt efter vildsvin inom ett avstånd av 200 meter från mark med jordbruksgrödor eller mark som används till yrkesmässig trädgårdsodling, om det där har inträffat skador av vildsvin på grödor och odling, och om det behövs för att förhindra ytterligare skador.

Skälen för promemorians förslag: Skydds jakt på enskilda initiativ är enligt punkt 2 i bilaga 4 till jaktförordningen tillåten bl.a. efter vildsvin

som kommer in på gården eller i trädgården och där kan orsaka skada eller annan olägenhet. Jakträttshavare får även bedriva jakt i en anläggning, på mark med jordbruksgrödor eller på mark som används till yrkesmässig trädgårdsodling, om vildsvin där orsakar skada på grödor och odling. Jakt får även ske på särskilt uppdrag av den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Skydds jakt efter vildsvin får bedrivas under hela jaktåret, dvs. 1 juli–30 juni. Detta gäller också förande hondjur (suggor med smågrisar) som annars är fredade hela året.

Enligt 2 § jaktförordningen ska Naturvårdsverket minst vart sjätte år se över de jakttider som regleras i jaktförordningen och vid behov föreslå ändringar. Den senaste översynen (den s.k. jaktidsberedningen) överlämnades till regeringen i juni 2020. Regeringen fattade på grundval av Naturvårdsverkets förslag beslut om nya jakttider 2021.

I jaktidsberedningen övervägde Naturvårdsverket bl.a. om bestämmelserna om skydds jakt på enskilda initiativ borde ändras för att förebygga skada av vildsvin. Myndigheten föreslog dock inga ändringar i detta avseende. Till stöd för sitt ställningstagande anförde Naturvårdsverket bl.a. följande. Vildsvin är det vilt som orsakar störst skada i jordbruket. Det finns skäl för väl tilltagen skydds jakt i syfte att förebygga skador orsakade av denna art. Gällande bestämmelser för skydds jakt på enskilda initiativ omfattar dock redan i huvudsak de skadesituationer som kan uppstå i lantbruket. Förväntad effekt av att tillåta ytterligare skydds jakt ska vägas mot risken att orsaka viltet onödigt lidande, exempelvis genom att vuxna djur skjuts under tidsperioden från födsel till dess ungarna kan förväntas vara självständiga. Det finns en ökad risk att suggor skjuts under sin huvudsakliga period för nedkomst, vilket bör undvikas. Utöver den djuretiska aspekten bör även andra negativa effekter beaktas vid en bedömning om utökad skydds jakt. Om suggan skjuts kan de moderlösa kultingarna eller ungrisarna orsaka problem. Utökad skydds jakt kan därmed riskera att få mer negativa konsekvenser än skadorna man avsåg att förebygga.⁷

De risker som Naturvårdsverket pekar på måste, som myndigheten också lyfter fram, ställas mot lantbrukarens intresse av att skydda sin mark från skador från vildsvin. Med hänsyn till de omfattande skador som vildsvin orsakar jordbruket är bedömningen att det finns det skäl att överväga en viss utökning av möjligheterna till skydds jakt på enskilda initiativ, trots att detta i viss utsträckning skulle kunna öka risken för negativa konsekvenser.

De nuvarande skydds jaktbestämmelserna avser bl.a. situationer när vildsvin befinner sig på mark med jordbruksgrödor eller mark som används till yrkesmässig trädgårdsodling. Om det på sådan mark redan har inträffat skador kan det ifrågasättas om det ska krävas att vildsvinen återigen ska finnas på marken innan skydds jakt får ske. För att öka möjligheterna att förebygga skador är bedömningen att det i sådana situationer bör vara möjligt att bedriva skydds jakt redan när vildsvin befinner sig i sådan närhet av marken att ytterligare skador kan befaras.

För att undvika otydlighet i tillämpningen bör ett avstånd i meter från marken anges i bestämmelsen (jfr punkterna 13 och 14 och i bilaga 4 till

jaktförordningen). Om vildsvin befinner sig inom 200 meter från mark där skador inträffat, får det anses finnas sådan risk för ytterligare skador att en möjlighet till skyddsjakt på enskilds initiativ bör anses vara motiverad.

Sammanfattningsvis bör det således i punkt 2 i bilaga 4 till jaktförordningen införas en bestämmelse om att jakträttshavare får bedriva jakt efter vildsvin inom ett avstånd av 200 meter från mark med jordbruksgrödor eller mark som används till yrkesmässig trädgårdsodling, om det där tidigare har inträffat skador av vildsvin på grödor och odling, och om det behövs för att förhindra ytterligare skador.

6 Konsekvenser

6.1 Statsfinansiella konsekvenser

Bedömning: Förslagen medför inga konsekvenser för statsbudgeten.

Skälen för bedömningen: Förslagen medför inga konsekvenser för statsbudgeten eftersom förslagen inte beräknas leda till några kostnader för berörda myndigheter. Eventuella merkostnader som uppstår ska hanteras inom befintliga ekonomiska ramar, se avsnitt 6.2.

6.2 Konsekvenser för statliga myndigheter

Bedömning: Förslagen kan förväntas medför visst behov av vägledning eller annan information från de ansvariga myndigheterna. Eventuella merkostnader för myndigheterna kan hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Skälen för bedömningen: Förslagen kan förväntas medföra ett visst ökat behov av vägledning eller annan information från berörda myndigheter till framför allt jägare och lantbrukare. Detta torde i första hand gälla Transportstyrelsen när det gäller information om användning av drönare samt Naturvårdsverket och länsstyrelserna när det gäller skyddsjakt. De eventuella merkostnader detta kan medföra för myndigheterna får tas inom myndighetens befintliga ramar.

6.3 Konsekvenser för enskilda och företag

Bedömning: Förslagen medför ökade möjligheter för bl.a. lantbrukare att förebygga skador orsakade av vildsvin. Förslagen har inte annat än marginell påverkan i övrigt.

Skälen för bedömningen: Den förslagna möjligheten att använda drönare i jaktsyfte berör framför allt jägare och lantbrukare. Förslaget medför att det blir lättare att hitta vildsvin som uppehåller sig i bl.a. hög gröda,

vilket i sin tur ökar möjligheterna att förebygga skador. Detta gäller även för den föreslagna utökade möjligheten att bedriva förebyggande skydds-jakt på enskilda initiativ.

Förslaget om rätt att använda drönare i jaktsyfte innebär att det blir möjligt att använda drönare för fler syften än i dag. De generella bestämmelserna om vad som krävs för att använda drönare i luftrummet ändras inte. Förslaget torde därför inte leda till någon större ökning av drönar-användningen i allmänhet, vilket i sin tur medför att konsekvenserna för t.ex. friluftslivet bedöms som ringa.

6.4 Övriga konsekvenser

Bedömning: Förslagen torde medföra vissa risker för ökade störningar på djurlivet samt för ökat lidande för vildsvinen. Riskerna bedöms emellertid som ringa. Förslagen har inte någon påverkan i övrigt.

Skälen för bedömningen: Som framgår av avsnitt 4 kan användningen av drönare påverka djurlivet. Möjligheterna att använda drönare utvidgas emellertid inte i sig av promemorians förslag, det är alltså samma bestämmelser om att flyga drönare i luftrummet som ska gälla. Förslaget torde därför inte leda till någon större ökning av drönar-användningen i allmänhet, vilket i sin tur medför att konsekvenserna för t.ex. djurlivet bedöms som ringa.

Det kan finnas en risk för att utökade möjligheter till skydds-jakt på enskilda initiativ leder till ökat lidande för vildsvinen, t.ex. att kultingar blir föräldralösa. Vid skydds-jakt måste emellertid 27 § jaktlagen alltså följas, d.v.s. att jakten ska bedrivas så att viltet inte utsätts för onödigt lidande. Ett exempel på onödigt lidande är om djurungar görs moderlösa genom att moderdjuret fälls från dem vid jakt. Att jakten inte ska bedrivas på ett sådant sätt är grundläggande och vedertagen jaktetik, som vanligen inte regleras i författning.⁸ Det finns därför skäl att anta att förslaget i denna del inte leder till ökat lidande för vildsvinen.

Det går i dagsläget inte att förutse att förslaget medför några övriga konsekvenser.